

عبداللطيف

عبداللطيف طسوجي

عنوان قراردادی	: الف ليله وليله، فارسی
عنوان و نام پدیدآور	: هزار و یک شب/ (ترجمه) عبداللطیف طسوجی
مشخصات نشر	: تهران : ارس، 1389
مشخصات ظاهری	: 1188 ص.-: مصور
شابك	: 978-600-5630-27-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیها
موضوع	: ادبیات عربی - 132 - 334 ق ترجمه شده به فارسی
موضوع	: داستان های عربی
موضوع	: داستان های عاشقانه عربی
شناسه افزوده	: طسوجی تبریزی، عبداللطیف - قرن 13 ق.
رده بندی کنگره	: PJA 3448 ط5 1390
رده بندی دیویی	: 892 / 7334
شماره کتابشناسی ملی	: 2151780

هنر و یکشنب

عبداللطیف طسوجی

مدیر هنری و طراح جلد: سعید زاشکانی

ناشر: آرس

تاریخ چاپ: ۱۳۸۹

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۱۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۲۰-۲۷-۵

کلیه حقوق محفوظ است.

آدرس: خیابان یوسف آباد، نبش خیابان دوازدهم

بلاک ۴، طبقه سوم غربی تلفن: ۶۶۴۸۸۱۸۰

فهرست

۵۲	 حکایت بانو با دو سگش
۵۴	 حکایت دختر تازیانه خورده
۵۷	 حکایت غلام دروغگو
۵۹	 حکایت نورالدین و شمس‌الدین
۷۴	 حکایت خیاط و گوشت‌پخت و یهودی و مباشر و نصرانی
۷۶	 حکایت نصرانی
۸۲	 حکایت بازرگان و زرباجه
۸۴	 حکایت طبیب یهودی
۸۷	 حکایت عاشق و دلاک
۹۲	 حکایت شیخ خاموش و برادرانش
۹۳	 حکایت اعرج
۹۴	 حکایت یقیق
۹۵	 حکایت کور
۹۷	 حکایت آعور
۹۸	 حکایت بی‌گوش
۱۰۱	 حکایت لب بریده

پیشگفتار

۱۹	 حکایت شهر باز و برادرش شاه‌زمان
۲۱	 حکایت دهقانی و خرش
۲۲	 حکایت بازرگان و عفریت
۲۳	 حکایت پیر مرد و غزال
۲۴	 حکایت پیرمرد دوم و دو سگش
۲۵	 حکایت پیر مرد و استر
۲۶	 حکایت صیاد
۲۷	 حکایت ملک یونان و حکیم رویان
۲۹	 حکایت ملک سندباد
۲۹	 حکایت ملک و پسر پادشاه
۳۲	 باقی حکایت صیاد
۳۸	 حکایت حمال و دختران
۴۳	 حکایت گدای اول
۴۵	 حکایت گدای دوم
۵۰	 حکایت گدای سوم

حکایت دو وزیر	۱۰۳
حکایت ایوب و فرزندان	۱۱۸
حکایت صواب، غلام اول	۱۱۹
حکایت کافور، غلام دوم	۱۲۰
حکایت ملک نعمان و فرزندان او، شرکان وضوءالمکان	۱۲۹
حکایت تاجالملوک	۱۹۷
باقی حکایت ضوءالمکان	۲۳۸
حکایت عاشق حشیش کشیده	۲۵۴
حکایت خیانت اعرابی	۲۵۹
حکایت حیوانات	۲۶۳
حکایت شبان و فرشته	۲۶۸
حکایت مرغابی و سنگ پشت	۲۶۹
حکایت گرگ و روباه	۲۷۰
حکایت موش و سموره	۲۷۶
حکایت کلاغ و گربه	۲۷۷
حکایت روباه و کلاغ	۲۷۷
حکایت خارپشت و قمری	۲۷۹
حکایت بوزینه و دزد	۲۸۱
حکایت گنجشک و طاووس	۲۸۱
حکایت علی بن بکار و شمس النهار	۲۸۲
حکایت ملک شهرمان و قمرالزمان	۳۰۲
حکایت نعمت و نعم	۳۵۸
باقی حکایت قمرالزمان	۳۶۹
حکایت علاءالدین ابوالشامات	۳۷۱
حکایات کریمان	۳۹۷

حکایت حاتم و ذوالکراع	۳۹۷
حکایت کرم معن بن زائده	۳۹۷
حکایت تسلط اعراب بر اندلس	۳۹۹
حکایت هشام و کودک	۴۰۰
حکایت ابرهیم بن مهدی و مأمون	۴۰۱
حکایت ارم ذاتالعماد	۴۰۵
حکایت اسحق موصلی و مأمون	۴۰۷
حکایت زبال و خاتون	۴۱۰
حکایت محمد جواهر فروش و دختر یحیی برمکی	۴۱۲
حکایت انبان علی عجمی	۴۲۱
حکایت هارون الرشید و کنیزک	۴۲۳
حکایت جوان کریم	۴۲۴
حکایت کرم جعفر برمکی	۴۲۶
حکایت هارون الرشید و ابومحمد تنبل	۴۲۷
حکایت کرم یحیی برمکی	۴۳۴
حکایت کرم برامکه	۴۳۵
حکایت مضرت شراب	۴۳۷
حکایت علی بن مجدالدین و کنیزک	۴۳۸
حکایت جیبر بن عمیر و نامزدش	۴۵۴
حکایت خداوند شش کنیز	۴۶۲
حکایت بدیهه گویی ابونواس	۴۶۸
حکایت بخشش سگ	۴۷۰
حکایت عیار جوانمرد	۴۷۱
حکایت سه واقعه عجیب	۴۷۲
حکایت عیار و اقرار او	۴۷۴

..... ۵۱۷	حکایت تدبیر زن
..... ۵۱۷	حکایت کرم یحیی برمکی
..... ۵۱۸	حکایت امین و کنیز جعفر
..... ۵۱۸	حکایت سعید بابلی و برامکه
..... ۵۱۹	حکایت معجزه دانیال
..... ۵۲۰	حکایت پاداش طبابت
..... ۵۲۰	حکایت عمر و صاحبان خلق نکو
..... ۵۲۲	حکایت اهرام مصر
..... ۵۲۳	حکایت دزد مغبون
..... ۵۲۴	حکایت تقسیم جایزه
..... ۵۲۵	حکایت خلیفه زاده پرهیزگار
..... ۵۲۷	حکایت آموزگار کم عقل
..... ۵۲۸	حکایت ثبوت حماقت آموزگار
..... ۵۲۹	حکایت آموزگار نادان
..... ۵۲۹	حکایت تأثیر کتاب
..... ۵۳۰	حکایت عبدالله مغربی
..... ۵۳۱	حکایت عدی بن زید
..... ۵۳۲	حکایت دعبل خزاعی
..... ۵۳۴	حکایت اسحق موصلی و مغنیه
..... ۵۳۶	حکایت اول عشاق
..... ۵۳۶	حکایت دوم عشاق
..... ۵۳۷	حکایت سوم عاشق
..... ۵۳۸	حکایت عاشق معصوم
..... ۵۴۰	حکایت ابوعیسی و قره العین
..... ۵۴۴	حکایت امین و کنیزک

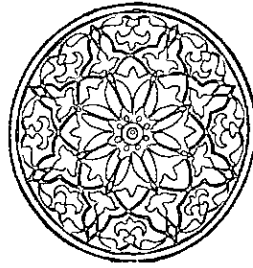
..... ۴۷۴	حکایت علاءالدین و دزد
..... ۴۷۵	حکایت ابراهیم بن مهدی
..... ۴۷۷	حکایت زن صدقه دهنده
..... ۴۷۸	حکایت عابد و فایده صدقه
..... ۴۷۸	حکایت ابوحسان زیادی
..... ۴۸۰	حکایت کرم گوهر فروش
..... ۴۸۰	حکایت خواب عجیب
..... ۴۸۱	حکایت مطابقت دو خواب
..... ۴۸۲	حکایت عشق به خرس
..... ۴۸۴	حکایت اسب آبئوس
..... ۴۹۵	حکایت وردالاکمام و انس الوجود
..... ۵۰۷	حکایت هارون و ابونواس
..... ۵۰۸	حکایت کنیز و خواجه
..... ۵۰۸	حکایت تأثیر عشق
..... ۵۰۹	حکایت دو همدرس
..... ۵۱۰	حکایت متملس شاعر
..... ۵۱۱	حکایت هارون الرشید و زبیده
..... ۵۱۱	حکایت هارون الرشید و شاعران
..... ۵۱۲	حکایت مصعب و عایشه
..... ۵۱۳	حکایت ابوالاسود
..... ۵۱۳	حکایت مضرت نبوشیدن راز
..... ۵۱۴	حکایت خرابله
..... ۵۱۵	حکایت حاکم بامرالله و مهماندارش
..... ۵۱۵	حکایت انوشیروان و دختر دهاتی
..... ۵۱۶	حکایت مکافات عمل

۵۴۵	حکایت تأثیر شعر
۵۴۵	حکایت عجز
۵۴۵	حکایت مونس کنیز
۵۴۶	حکایت گفتار زن
۵۴۶	حکایت علی مصری
۵۵۵	حکایت عجز پرهیزکار
۵۵۶	حکایت کنیز بی نظیر
۵۷۷	حکایت ملک الموت
۵۷۷	حکایت دوم
۵۷۸	حکایت سوم
۵۷۹	حکایت چهارم
۵۸۰	حکایت انوشیروان عادل
۵۸۰	حکایت زن پرهیزگار
۵۸۲	حکایت فضل خدا
۵۸۳	حکایت بنده مقرب
۵۸۴	حکایت مرد پاکدامن
۵۸۶	حکایت لطف حق
۵۸۷	حکایت دعای مجرب
۵۸۸	حکایت شاه عابد
۵۹۰	حکایت شجاع پرهیزکار
۵۹۲	حکایت دختر با تقوی
۵۹۴	حکایت مکافات اعمال
۵۹۴	حکایت ترکه پیر
۵۹۵	حکایت گمگشتگان
۵۹۷	حکایت ابوالحسن دراج

۵۹۸	حکایت حاسب کریم الدین
۶۰۱	حکایت بلوقیا
۶۱۳	حکایت جان شاه و شمس
۶۴۰	باقی حکایت بلوقیا
۶۴۲	باقی حکایت حاسب کریم الدین
۶۴۸	حکایت سندباد
۶۵۰	حکایت سفر اول سندباد بحری
۶۵۴	حکایت سفر دوم سندباد بحری
۶۵۷	حکایت سفر سوم سندباد بحری
۶۶۲	حکایت سفر چهارم سندباد بحری
۶۶۷	حکایت سفر پنجم سندباد بحری
۶۷۱	حکایت سفر ششم سندباد بحری
۶۷۵	حکایت سفر هفتم سندباد بحری
۶۷۹	حکایت اجنه و شیاطین محبوس
۶۸۰	حکایت مدینه نحاس
۶۸۸	حکایت ملکزاده و کنیزک عاشق
۶۹۳	حکایت مکر زنان
۶۹۵	حکایت زن زیبا و طوطی
۶۹۶	حکایت گازر و پسر
۶۹۶	حکایت کید و مکر مردان
۶۹۷	حکایت بازرگان و پیرزن
۶۹۸	حکایت ملکزاده و غفیریت
۶۹۹	حکایت صیاد و بقال
۷۰۰	حکایت زن و رزاز
۷۰۱	حکایت ملکزاده و وزیر خائن

۸۱۸ حکایت اسحق موصلی با شیطان
 ۸۲۰ حکایت ابراهیم موصلی و غلام
 ۸۲۱ حکایت وزیر ابی عامر
 ۸۲۲ حکایت احمد دنف و حسن شومان یا دلیله محتاله و دخترش
 ۸۳۴ حکایت دلیله محتاله و علی زیبق
 ۸۵۰ حکایت اردشیر و حیات‌النقوس
 ۸۷۲ حکایت بدر باسم و جوهره
 ۸۸۸ حکایت محمدبن مبارک
 ۸۹۰ حکایت سیف‌الملوک و بدیع‌الجمال
 ۹۱۳ حکایت حسن بصری و نورالسنا
 ۹۶۸ حکایت خلیفه صیاد
 ۹۸۴ حکایت مسرور بازرگان
 ۱۰۰۹ حکایت علی نورالدین
 ۱۰۴۴ حکایت نتیجه نقوی
 ۱۰۴۶ حکایت عاشق صادق
 ۱۰۵۰ حکایت ملک‌زاد و شماس وزیر
 ۱۰۸۴ حکایت ابوقیر و ابوصبر
 ۱۰۹۵ حکایت عبدالله بری و بحری
 ۱۱۰۳ حکایت ابوالحسن عمانی
 ۱۱۱۱ حکایت دو عاشق ماهرو
 ۱۱۲۱ حکایت شجره‌الدرد
 ۱۱۲۹ حکایت قمرالزمان و گوهر
 ۱۱۵۱ حکایت عبدالله فاضل
 ۱۱۶۷ حکایت معروف پینه‌دوز

۷۰۳ حکایت مرد مسافر و زن حيله‌گر
 ۷۰۵ حکایت مرد زرگر و کنیزک
 ۷۰۷ حکایت مردان پشیمان
 ۷۱۰ حکایت زن و نیرنگ وزیر
 ۷۱۱ حکایت خیانت غلام
 ۷۱۲ حکایت زن بازرگان و نیرنگ او
 ۷۱۶ حکایت پادشاه و زن پرهیزگار
 ۷۱۶ حکایت ملک‌زاده و پیرنما
 ۷۱۸ حکایت عجزه حيله‌گر
 ۷۲۳ حکایت شیخ نایینا
 ۷۲۵ حکایت کودک سه ساله
 ۷۲۶ حکایت کودک پنج‌ساله
 ۷۲۷ خاتمه حکایت
 ۷۲۷ حکایت جوذر
 ۷۴۶ حکایت عجیب و غریب
 ۷۹۹ حکایت عبدالله بن معمر قیسی
 ۸۰۱ حکایت هند دختر نعمان
 ۸۰۲ حکایت خزیمه
 ۸۰۴ حکایت یونس کاتب
 ۸۰۶ حکایت هارون الرشید و دخترک
 ۸۰۷ حکایت شعر سه دختر
 ۸۰۹ حکایت منادمت شیطان با ابراهیم موصلی
 ۸۱۱ حکایت عاشق محروم
 ۸۱۴ حکایت اعرابی و مروان حکم
 ۸۱۶ حکایت ضمیره بن مغیره

هزار و یک شب مجموعه‌ای از داستانهای افسانه‌ای قدیمی عربی، ایرانی و هندی است که به زبان‌های متعددی منتشر شده است.

اکثر ماجراهای آن در بغداد و ایران می‌گذرد و داستان‌های آن را از ریشه ایرانی دانسته‌اند که تحت تأثیر آثار هندی و عربی بوده است. اینکه داستان‌های هزار و یک شب مشخص و روشن باشند و تعداد آنها دقیقاً هزار و یک باشد چندان واقعی به نظر نمی‌رسد. اما داستان‌های زیادی زیر نام هزار و یک شب نوشته شده است. سلطان شهرزاد را می‌بخشد به گفته علی‌اصغر حکمت این کتاب پیش از دوره هخامنشی در هند به وجود آمده و قبل از حمله اسکندر به فارسی (پهلوی) ترجمه شده و در قرن سوم هجری زمانی که بغداد مرکز علم و ادب بود از پهلوی به عربی برگردانده شده است. اصل پهلوی کتاب ظاهراً از زمانی که به عربی ترجمه شده از میان رفته است. او دلیل آنکه کتاب پیش از اسکندر به فارسی درآمده به مروج الذهب مسعودی متوفی به سال ۳۴۶ ه. ق و الفهرست ابن ندیم متوفی به سال ۳۸۵ ه. ق مراجعه می‌دهد و سپس با اشاراتی به مشابهت هزار و یک شب با کتاب استر تورات استدلال می‌کند که هر دو کتاب در یک زمان و پیش از حمله اسکندر نوشته شده‌اند و ریشه واحد دارند. هزار افسان وقتی به عربی ترجمه شده، نخست الف خرافه و سپس الف لیله خوانده شده، و چنانکه حکمت می‌گوید در زمان خلفای فاطمی مصر به صورت الف لیله و لیل (هزار شب و یک شب) درآمده است.

در سال ۱۲۸۰ هجری قمری، در زمان محمد شاه به دست عبداللطیف طسوجی به فارسی ترجمه شده (این کتاب دارای ارزش تاریخی است اما در کل یک سوم کتاب اصلی را هم شامل نمی‌شود). و میرزا محمد علی سروش اصفهانی اشعاری به فارسی برای داستان‌های آن سروده است که تا زمان ناصرالدین شاه ادامه داشته است. داستان‌های این کتاب دارای محتوی بسیار بوده از جمله طنز، تعالیم اخلاقی چه بد و چه خوب (بعضی از داستان‌های آن دارای تعالیم فاسده بوده و تشویق به عیش و نوش و لهو و لعب می‌نموده برای همین از این حکایات صرف نظر شده است ولی در بعضی حکایات هم تشویق به عدالت و ایثار و جوانمردی نموده است.)، آداب و سنن ملل مختلف، مشکلات اجتماعی، مسافرت و سیاحت و...

نسخه کنونی فارسی را عبداللطیف طسوجی در زمان محمد شاه و پسرش ناصرالدین شاه به فارسی درآورد و به چاپ سنگی رسید. «هزار و یک شب» نامی است که از زمان ترجمه طسوجی در دوره قاجار در ایران شهرت یافته و نام قدیم آن هزار افسان بوده است. نخستین ترجمه هزار و یکشب به زبان‌های اروپایی در قرن شانزدهم میلادی به دست آنتوان گالان به فرانسوی درآمد و در سال ۱۷۰۴ میلادی منتشر شد. سر ریچارد برتون نخستین ترجمه انگلیسی این کتاب را در ۱۸۸۵ عرضه کرد. بورخس همه آثارش را مدیون هزار و یک شب می‌داند و تأثیر آن بر بسیاری از نویسندگان معروف جهان از جمله کسانی چون جیمز جویس انکارناپذیر است.